Ariennir gan Lywodraeth Cymru
Funded by Welsh Government

Adolygiad Amgylcheddol Syml
Eco-Sgolion

Lluniwyd yr adolygiad hwn fel ffordd i ddisgyblion darganfod beth sydd yn digwydd yn eu hysgol er mwyn helpu'r amgylchedd a chyflwyno syniadau y byddent yn medru eu gweithredu i wneud eu hysgol yn fwy Ecogyfeillgar.

Gellir defnyddio'r adolygiad ar ei ben ei hun neu ar y cyd â dogfen adolygu fanylach a fyddai, efallai, yn ddefnyddiol i'r oedolion sydd ar y pwyllgor. Does dim angen rhoi gwên wrth bopeth; dim ond un ffordd yw hynny o helpu gyda rhai syniadau.

Dylai'r pwyllgor wedyn defnyddio'r canlyniadau i ddewis rhai pethau i ganolbwyntio arnynt yn ystod y flwyddyn, gan eu rhoi mewn cynllun gweithredu. Cofiwch feddwl sut y byddwch yn medru dweud a ydych yn gwneud gwahaniaeth ai peidio.

Dyddiad cwblhau: ____

Cwblhawyd gan:____

Allwedd:

Gall disgyblion ddarganfod yr atebion eu hunain drwy edrych o amgylch yr ysgol yn ofalus. Efallai bydd angen i'r disgyblion ofyn i oedolyn er mwyn canfod yr atebion i'r cwestiynau hyn.

Mae angen ychydig mwy o ymchwiliad, efallai arolwg neu holiadur i ddisgyblion eraill.

Dull yw hwn o **fesur** yr effaith yr ydych yn ei gael ar yr amgylchedd, fel eich bod yn gallu dangos faint yr ydych chi'n gwella. Mae hyn yn rhan bwysig o fod yn Eco-Ysgol.

Lleihau Gwastraff

O amgylch yr ysgol

Arbed

A yw'r rhan fwyaf o'r plant yn dod â'u cinio mewn bocsys y gallant eu defnyddio eto?	Ydynt	Na
A yw'r athrawon yn llungopio ar ddwy ochr y papur pan mae'n bosibl?	Ydynt	Na
Ydy'ch rhieni yn derbyn e-byst neu tects gan yr ysgol yn lle llythyr wedi ei brintio?	Ydynt	Na
Ydy'r plant yn yr ysgol yn defnyddio gwellt plastig i yfed llaeth?	Na	Ydym
Pan yfwch eich llaeth, ydy e'n cael ei arllwys o boteli mawr?	Ydy	Na

Ailddefnyddio

A ydych chi'n defnyddio dwy ochr papur cyn ei roi yn y bin ailgylchu? (efallai fod gennych focs papur sgrap) 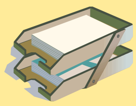	Ydym	Na
A ydych chi'n ailddefnyddio hen focsys a phacedi grawnfwyd i wneud modelau yn y dosbarth?	Ydym	Na
A oes gennych chi siop gyfnewid neu sêl sborion ar gyfer gwisg ysgol, gemau, DVDau neu lyfrau?	Oes	Nac Oes

Ailgylchu

Pa rai o’r rhain ydych chi’n eu hailgylchu?

Batris

Caniau

Plastig

Dillad

Papur

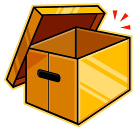
Cardbord

Ffonau

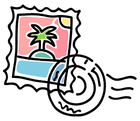
Stampiau

Sbectolau

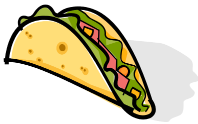
Bwyd wedi ei goginio

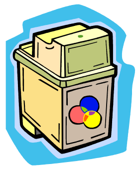
Cetris inc

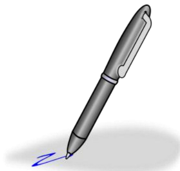
Ysgrifbinnau

Ydy’r Ysgol yn ailgylchu popeth a allai? 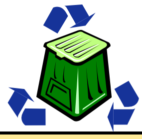	Ydynt	Na
A oes gennych fin compost sy’n cael ei ddefnyddio?	Oes	Na
A ydych chi’n defnyddio papur toiled a thyweli papur wedi eu hailgylchu yn yr ysgol? 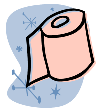	Ydym	Na
A yw pawb yn yr ysgol yn ailgylchu popeth sydd yn bosibl ei ailgylchu?	Ydynt	Na

Yn eich cymuned

Ydy’r ysgol wedi rhedeg prosiect i helpu’ch teuluoedd arbed, ailddefnyddio ac ailgylchu mwy yn y tŷ?	Ydynt	Na

Yn ein Byd

Ydych chi'n gwybod beth sy'n digwydd i'r pethau rydych chi'n eu hailgylchu?	Ydym	Na
Ydych chi'n gwybod beth sy'n digwydd i'r gwastraff rydych chi'n eu rhoi yn y bin sbwriel?	Ydym	Na

<u>Os oes gennych chi unrhyw atebion wynebau trist, beth allwch chi wneud i'w gwneud yn wynebau hapus?</u>

Sbwriel

O amgylch yr ysgol

A fedrwch chi ddod o hyd i sbwriel ar y llawr yn yr ysgol?	Na	Gallwn
A fedrwch chi ddod o hyd i sbwriel ar y llawr y tu allan i'r ysgol?	Na	Gallwn
A yw'r plant i gyd yn rhoi eu sbwriel yn y bin amser chwarae?	Ydynt	Na
A oes rhai biniau yn orlawn?	Na	Oes
Os ydych chi'n casglu sbwriel, ydych chi'n cyfri'r nifer o ddarnau neu pwyso (Kg) y bagiau? 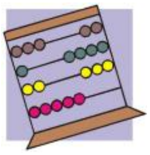	Ydym	Na

Yn eich cymuned

Ydych chi'n gweld sbwriel ar y llawr ar y ffordd i'r Ysgol?	Na	Ydym
Oes yna ddigon o finiau sbwriel ar gael rhwng eich tŷ a'r Ysgol?	Oes	Na
Ydy'r dosbarth neu'r Ysgol yn mynd allan i gasglu sbwriel yn y gymuned?	Ydyn	Na

Yn ein Byd

Ydych chi gyd yn gwybod pam na ddylem ni ollwng sbwriel ar y llawr?	Ydym	Na
Ydy'r plant yn deall sut mae sbwriel yn cael effaith ar anifeiliaid y môr a'r ddaear ar draws y byd?	Ydyn	Na

<u>Os oes gennych chi unrhyw atebion wynebau trist, beth allwch chi wneud i'w gwneud yn wynebau hapus?</u>

Ynni

A yw’r goleuadau bob amser yn cael eu diffodd pan mae’r dosbarth yn wag? 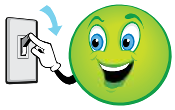	Ydyn	Na
Os ydych yn y dosbarth ac mae’n heulog, a yw’r goleuadau’n cael eu diffodd?	Ydyn	Na
A yw sgriniau’r cyfrifiaduron bob amser yn cael eu diffodd pan nad oes neb yn eu defnyddio?	Ydyn	Na
A ydych yn gwneud yn siŵr bod y goleuadau a’r cyfrifiaduron wedi eu diffodd yn ystod yr egwyl ac amser cinio? 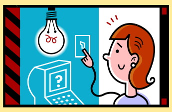	Ydym	Na
A oes lleni neu fleindiau ar y ffenestri i gadw’r gwres i mewn yn ystod y nos? 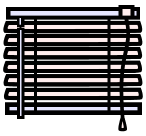	Oes	Na
A oes rhywun bob amser yn cau’r lleni neu’r bleindiau ar ddiwedd y dydd? 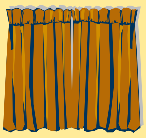	Oes	Na
A ydych chi’n gwneud yn siŵr bod y drysau a’r ffenestri ar gau pan mae’r gwres ymlaen? 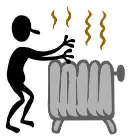	Ydym	Na

Yn eich cymuned

Ydych chi wedi gwneud arolwg ynni yn y cartref i helpu teuluoedd i ddefnyddio llai o ynni?	Ydym	Na

Yn Ein Byd

Ydy plant yn deall bod ein byd yn cynhesu a bod arbed ynni yn helpu arbed hyn?	Ydym	Na

<u>Os oes gennych chi unrhyw atebion wynebau trist, beth allwch chi wneud i'w gwneud yn wynebau hapus?</u>

cadwch keep gymru'n wales daclus tidy

Dŵr

Yn eich ysgol

A oes tapiau'n diferu o gwmpas yr ysgol?	Na	Oes
A oes rhai plant yn gadael tapiau i redeg? 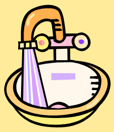	Na	Oes
A oes gennych chi rywbeth yn y toiled i arbed dŵr pan yr ydych yn fflysio? (bag Hippo neu botel blastig wedi ei lenwi â dŵr)	Oes	Na
A oes gennych chi rywbeth mawr i ddal dŵr glaw (casgen ddŵr) y tu allan i'r ysgol?	Oes	Na
Os ganddoch chi boteli dŵr yfed yn yr ysgol ? (rhai rydych chi'n eu hailddefnyddio)	Oes	Na

Yn eich cymuned

Ydych chi wedi ymchwilio sut gallwch chi arbed dŵr yn y cartref?	Ydym	Na

Yn ein Byd

A ydych chi'n gwybod pam ei bod yn bwysig arbed dŵr a sut mae'n helpu'r blaned?	Ydym	Na
Ydych chi wedi ymchwilio sut mae plant mewn gwledydd eraill yn cael dŵr?	Ydym	Na

cadwch keep gymru'n wales daclus tidy

Os oes gennych chi unrhyw atebion wynebau trist, beth allwch chi wneud i'w gwneud yn wynebau hapus?

Trafnidiaeth

Yn eich Ysgol

A yw hi'n ddiogel i gerdded neu feicio i'r ysgol? 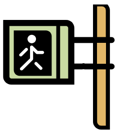	Ydy	Na
A ydych chi'n cyfrif faint o blant sydd yn cerdded neu'n beicio i'r ysgol?	Ydym	Na
A oes gennych chi fws cerdded neu ddyddiau arbennig pan mae llawer o bobl yn cerdded neu beicio i'r ysgol?	Oes	Na
A oes llawer o geir wedi eu parcio o flaen yr ysgol yn y bore ac amser mynd adre? 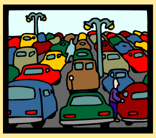	Na	Oes
Os yw'r plant yn cael eu nôl o'r Ysgol gan fws neu car, a yw'r gyrwyr yn diffodd yr injan tra maen nhw'n aros?	Ydyn	Na
A yw pawb yn gwybod sut i groesi'r ffordd yn ddiogel?	Ydyn	Na

Yn eich cymuned

Ydy'r ysgol wedi gwneud unrhyw brosiectau i annog teuluoedd i ddefnyddio llai o'r car ar benwythnosau?	Ydyn	Na

Yn ein Byd

Ydy'r plant i gyd yn gwybod pam mae'n bwysig i ni gerdded, seiclo neu fynd ar sgwter i'r ysgol pan allwn ni, yn lle defnyddio'r car?	Ydyn	Na

<u>Os oes gennych chi unrhyw atebion wynebau trist, beth allwch chi wneud i'w gwneud yn wynebau hapus?</u>

Iechyd, Lles a Bwyd

Yn eich ysgol

A ydych chi'n cael ffrwythau bob dydd yn ystod amser chwarae?	Ydym	Na
A yw'r plant sydd yn cael pecyn cinio yn dod â 2 ddarn o ffrwythau neu lysiau?	Ydyn	Na
A oes salad ar gael gyda'ch cinio ysgol?	Oes	Na
A oes dŵr ar gael i'w yfed yn y dosbarth?	Oes	Na
A oes rhai plant yn tyfu ffrwythau neu lysiau yn yr ysgol ac yna'n eu coginio a'u bwyta?	Oes	Na
A ydych chi'n rhedeg, neidio neu ddawnsio rhywfaint gy-da'ch athro/athrawes neu yn y dosbarth pob dydd?	Ydym	Na
Oes yna gyfle i'r plant edrych ar ôl a gofalu am anifeiliaid yn yr ysgol?	Oes	Na
Os ydych chi'n teimlo'n drist a oes yna rywun i siarad â nhw bob amser?	Oes	Na

Yn eich cymuned

Ydy plant yn ymweld â siopau, rhandiroedd neu ffermydd i ddysgu am ein bwyd ac o ble y daw?	Ydyn	Na
Ydy plant yn rhan o brosiectau yn y gymuned leol fel ymweld â chartrefi henoed?	Ydyn	Na

Yn ein Byd

Pan mae staff y gegin yn coginio pysgod, ydy'r symbol hwn ar y paced? CERTIFIED SUSTAINABLE SEAFOOD MSC www.msc.org	Ydy	Na
Ydy'r ffrwythau yn siop ffrwythau'r ysgol yn cael eu tyfu'n lleol ac yn dymhorol?	Ydyn	Na
Os ydych chi'n cael hufen iâ gyda'ch cinio ysgol, ydy e'n cynnwys olew palmwydd?	Na	Ydy

Os oes gennych chi unrhyw atebion wynebau trist, beth allwch chi wneud i'w gwneud yn wynebau hapus?

Dinasyddiaeth Fyd-eang

Mae'r cwestiynau hyn yn ychwanegol i'r rhai dan bennawd 'Ein Byd' ym mhob un o'r pynciau eraill. Gallwch chi gynnwys bob un pan ydych chi'n edrych ar Ddinasyddiaeth Fyd-eang.

A oes gennych chi ddillad sydd yn cael eu gwisgo gan blant o wledydd eraill er mwyn i chi gael gwisgo i fyny?	Oes	Na
A ydych chi'n cael gwrando ar storiau am blant, anifeiliaid neu bobl o wledydd eraill? 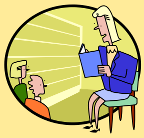	Ydym	Na
A ydych chi weithiau'n bwyta, yn yr ysgol, yr un bwyd ag mae pobl gwledydd tramor yn ei fwyta?	Ydym	Na
A ydych chi'n gwybod beth mae'r symbol hwn yn ei olygu?	Ydym	Na
A yw'r athrawon yn yfed te/choffi /siwgwr Masnach Deg?	Ydyn	Na
Ydych chi wedi dysgu am y Nodau Byd-eang? THE GLOBAL GOALS For Sustainable Development	Ydym	Na
Ydych chi wedi dysgu am Hawliau'r Plentyn?	Ydym	Na
Ydych chi'n cynnal diwrnodau gweithredu yn rheolaidd i helpu pobl, llefydd neu anifeiliaid eraill?	Ydym	Na
Ydych chi'n casglu ar gyfer banc bwyd lleol?	Ydym	Na

<u>Os oes gennych chi unrhyw atebion wynebau trist, beth allwch chi wneud i'w gwneud yn wynebau hapus?</u>

Tir yr Ysgol

O amgylch yr ysgol

A oes gemau wedi eu paentio ar y buarth chwarae?	Oes	Na
A yw’r waliau o amgylch yr ysgol mewn/tu allan yn llachar a lliwgar?	Ydyn	Na
A oes pethau i ddringo, balansio a chwarae arnynt ar y buarth chwarae? 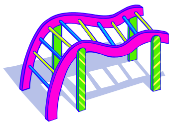	Oes	Na
A oes cornel ffrindiau neu mainc cyfeillio ar y buarth chwarae?	Oes	Na
Ydych chi’n cael gwersi y tu allan weithiau? 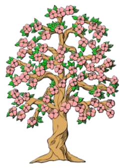	Ydym	Na

Yn eich cymuned

Ydy teuleuodd yn helpu gyda tir yr ysgol weithiau?	Ydynt	Na
Ydych chi’n helpu mewn parc neu randir lleol weithiau?	Ydym	Na

Yn ein Byd

Ydych chi'n chwarae gêmau o wahanol rhannau o'r byd ?	Ydym	Na

<u>Os oes gennych chi unrhyw atebion wynebau trist, beth allwch chi wneud i'w gwneud yn wynebau hapus?</u>

Bioamrywiaeth

O amgylch yr ysgol

Pa rai o'r canlynol sydd i weld yn eich ysgol?

Pentyrrau o foncyffion 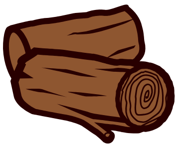	Pentyrrau o gerrig	Ardaloedd Gwyllt
Llwyn pili-pala 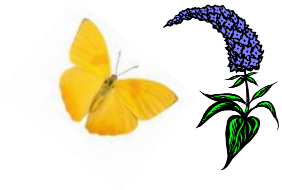	Blodau/ perlysiau	Gwesty Pryfed 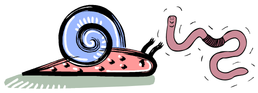
Pwll 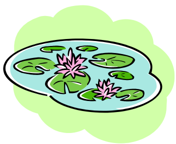	Coed	Gwrych
Cartref Adar	Cartref Draenog	Porthwyr Adar

A ydych chi'n gwneud lluniau o'r gwahanol blanhigion ac anifeiliaid a welwch yn yr ysgol, neu'n ysgrifennu eu hen-wau neu'n tynnu llun camera ohonynt?	Ydym	Na

Yn eich cymuned

Ydy'ch chi'n ymweld ag ardaloedd y tu allan i'r ysgol i ddar-ganfod bywyd gwyllt? 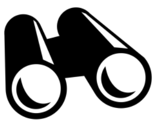	Ydym	Na

cadwch keep gymru'n wales daclus tidy

Yn ein Byd

Ydych chi wedi ymuno ag arolwg byd natur genedlaethol? Er enghraifft Gwylio Adar yr Ysgol RSPB Cymru.	Ydym	Na
Ydych chi wedi dysgu am anifeiliaid mewn perygl o amgylch y byd? 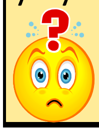	Ydym	Na

<u>Os oes gennych chi unrhyw atebion wynebau trist, beth allwch chi wneud i'w gwneud yn wynebau hapus?</u>